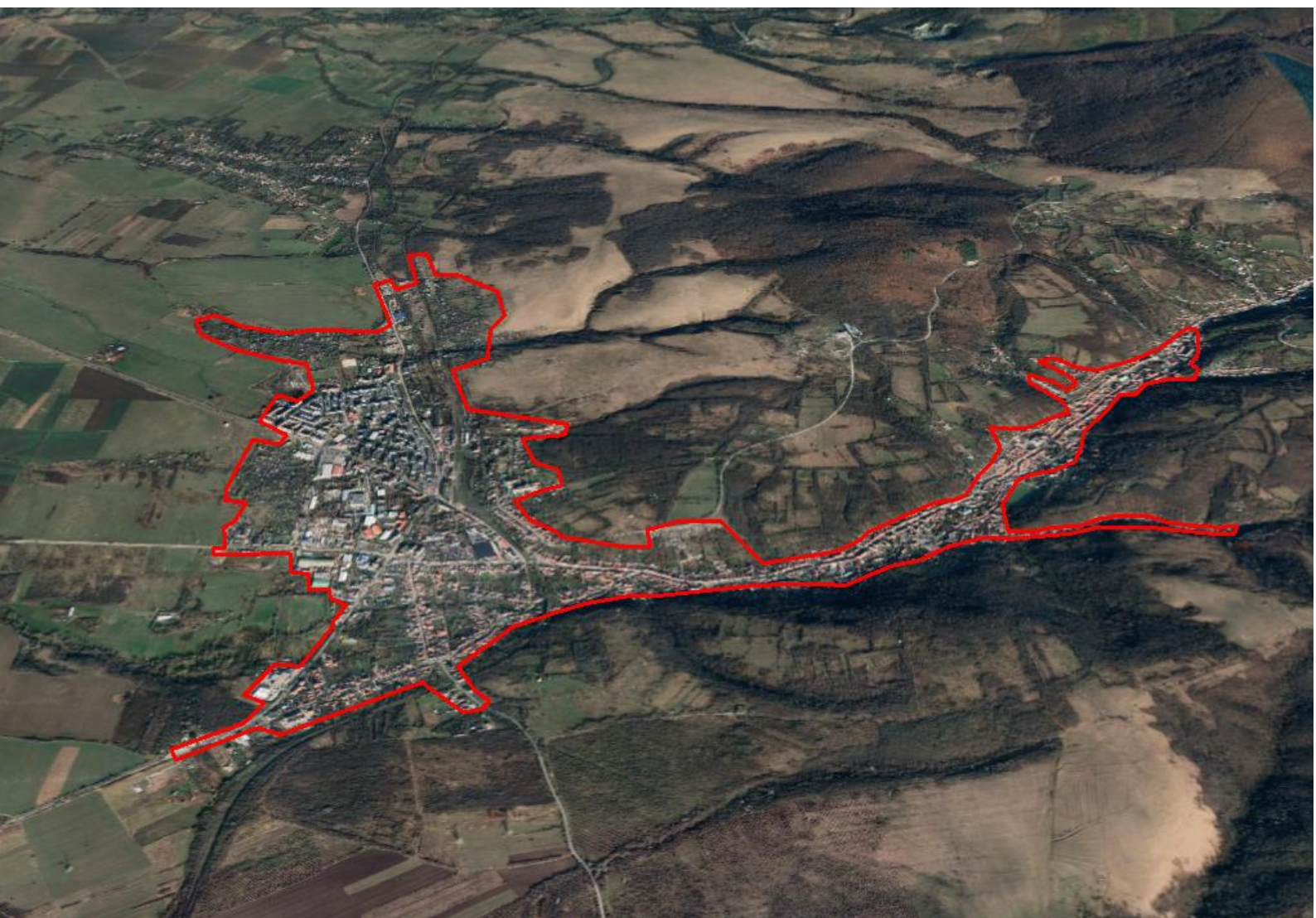

Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică
**ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC
GENERAL AL ORAȘULUI ORAVIȚA**

Beneficiar
Orașul Oravița, Județul Caraș-Severin

Proiectant General
Vego Concept Engineering S.R.L.

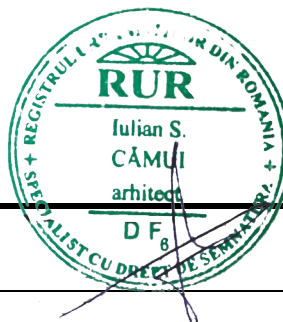

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect	Actualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Oravița, Județul Caraș-Severin
Beneficiar	Orașul Oravița, Județul Caraș-Severin
Proiectant general	Vego Concept Engineering S.R.L.
Studiu	Studiu de fundamentare privind evoluția socio-demografică
Data elaborării	IULIE 2025

COLECTIV DE ELABORARE

Șef de proiect Arh. Iulian CĂMUI

Project manager Virgil PROFEANU

Colectiv elaborare Urb. Călin ALEXANDRESCU

Arh. Luiza TĂNASE

Urb. Bianca Raluca Ioana NEDEA

Urb. Alexandru Georgian CHIRIȚĂ

Urb. Diana Iulia STĂNCIULESCU

CUPRINS

Capitolul 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI	6
1.1. Domeniul de Studiu	6
1.2. Principii Fundamentale	6
1.3. Tematici Principale Acoperite	6
1.4. Teme Specifice (Sub-concepte).....	6
1.5. Sub-teme Analitice.....	6
1.6. Subiecte-cheie ale Studiului	7
1.7. Cuvinte-cheie Relevante	7
1.8. Singularități Specifice Inițiale (?&!)	7
1.9. Clarificarea Contextului și Tendințelor Evolutive	8
1.10. Corelarea cu Strategii Superioare și Documentații Conexe	8
1.11. Identificarea Zonelor Relevante și Evaluarea Riscurilor	8
1.12. Evaluarea Patrimoniului și Valorilor Identitare	8
1.13. Caracterul Integrativ al Analizei	8
1.14. Potențialul de Dezvoltare Durabilă	8
1.15. Recomandări Tehnice Generale	8
1.16. Recomandări pentru Monitorizare și Actualizare	9
1.17. Prezentarea Evoluției Istorice	9
1.18. Indicatori și Parametri Standardizați.....	9
1.19. Surse Documentare și Limitări Metodologice.....	9
Capitolul 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL	10
2.1. Integrarea Elementelor Teoretice Specifice	10
2.2. Metodologia Generală de Cercetare	11
2.3. Adaptarea și Integrarea în Cadrul Metodologic USTGU.....	12
2.3.1. Transformarea Datelor în Entități USTGU.....	12
2.3.2. De la Diagnoză la Soluții: Generarea de SUP-uri	12
Capitolul 3: ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE	13
3.1. Populația. Elemente Demografice și Sociale.....	13
3.2. Densitatea Populației.....	13
3.3. Structura Demografică.....	13

3.4. Evoluția Populației	15
3.5. Resursele de Muncă.....	15
Capitolul 4: PROPUNERI DE ELIMINARE ȘI DE DIMINUARE A DISFUNCȚIONALITĂȚILOR IDENTIFICATE	16
4.1. Disfuncționalități Identificate	16
4.2. Propuneri și Recomandări	17
4.2.1. Propuneri pentru Planul Urbanistic General (PUG).....	17
4.2.2. Recomandări pentru Politici Publice Locale	17
Capitolul 5: PROGNOZA POPULAȚIEI.....	19
5.1. Prognoze elaborate pe baza indicatorilor demografici.....	19
5.1.1. Scenariul 1: Tendințial (Inerțial)	19
5.1.2. Scenariul 2: Pesimist (Declin Accelerat)	20
5.1.3. Scenariul 3: Optimist (Stabilizare și Revitalizare)	21
5.2. Prognoza populației județului Caraș-Severin.....	22
Capitolul 6: SINTEZĂ - CONCLUZII	23
BIBLIOGRAFIE	24

Capitolul 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI

1.1. Domeniul de Studiu

- **Definirea explicită a ariei tematice:** Prezentul studiu are ca domeniu analiza evoluției socio-demografice a Unității Administrativ-Teritoriale (UAT) Oravița, județul Caraș-Severin. Cercetarea vizează identificarea principalilor indicatori privind structura și mișcarea populației, evidențierea disfuncționalităților caracteristice și formularea de recomandări pentru optimizarea consecințelor fenomenelor demografice, în contextul elaborării Planului Urbanistic General (PUG).
- **Contextul specific al UAT:** Analiza va ține cont de contextul specific al orașului Oravița, un centru urban cu o bogată moștenire istorică și culturală, dar care se confruntă cu provocări demografice specifice zonelor mono-industriale sau periferice, precum declinul populației și îmbătrânirea demografică.

1.2. Principii Fundamentale

Principii directoare ale studiului: Studiul se ghidează după principii de **obiectivitate** (bazat pe date statistice verificabile), **relevanță** pentru planificarea urbană (orientat spre fundamentarea deciziilor PUG), **coerență** în analiza datelor (corelarea tendințelor cu cauzele lor) și **integrare** a concluziilor în viziunea de dezvoltare teritorială durabilă.

1.3. Tematici Principale Acoperite

- **Axe tematice majore:**
  1. Structura demografică actuală și istorică a UAT Oravița.
  2. Dinamica populației: analiza mișcării naturale și a celei migratorii.
  3. Structura socio-economică a populației și resursele de muncă.
  4. Prognoza demografică și elaborarea de scenarii de evoluție.
  5. Impactul fenomenelor demografice asupra dezvoltării urbane și a calității locuirii.

1.4. Teme Specifice (Sub-concepte)

- **Pentru axa “Structura demografică”:** analiza structurii pe sexe, grupe de vârstă (piramida vârstelor), etnii, nivel de educație și statut ocupațional.
- **Pentru axa “Dinamica populației”:** analiza detaliată a natalității, mortalității, sporului natural, soldului migratoriu intern și extern.
- **Pentru axa “Prognoza”:** aplicarea de modele de prognoză standard și analiza comparativă a scenariilor (tendențial, optimist, pesimist).

1.5. Sub-teme Analitice

Perspective de cercetare: Se va utiliza o perspectivă cantitativă (analiza datelor statistice) și una calitativă (interpretarea cauzelor și consecințelor sociale). Se va realiza o analiză comparativă a indicatorilor demografici ai UAT Oravița cu media la nivel județean și național.

1.6. Subiecte-cheie ale Studiului

- **Probleme punctuale investigate:**
  1. Intensitatea și cauzele declinului demografic.
  2. Nivelul de îmbătrânire demografică și presiunea asupra serviciilor sociale și de sănătate.
  3. Impactul migrației tinerilor asupra pieței muncii și a vitalității urbane.
  4. Corelația dintre evoluția demografică și calitatea locuirii în diferite cartiere ale orașului.

1.7. Cuvinte-cheie Relevante

#evoluție_demografică, #structură_populație, #declin_demografic, #îmbătrânire_demografică, #migrație, #spor_natural, #prognoză_demografică, #resurse_de_muncă, #calitatea_locuirii, #planificare_urbană, #Oravița, #Caraș-Severin, #PUG, #dezvoltare_durabilă, #analiză_sociologică, #indicatori_demografici, #piramida_vârstelor, #dependență_demografică, #coeziune_socială, #strategie_urbană.

1.8. Singularități Specifice Inițiale (?&!)

1. ?&! Populație_Totală_Oravița_Recensămînt_2011: 11.382
2. ?&! Suprafață_UAT_Oravița: 12.355 ha
3. ?&! Densitate_Populație_2011_Oravița: 92,12 loc/km²
4. ?&! Spor_Natural_Caraș-Severin_2020: -7,9‰
5. ?&! Sold_Migratoriu_Extern_Caraș-Severin_2020: -1.332 persoane
6. ?&! Populație_Totală_Oravița_RPL2021: 9.346
7. ?&! Scădere_Populație_Oravița_2011_2021: -17,9%
8. ?&! Densitate_Populație_2021_Oravița: 57 loc/km²
9. ?&! Populație_Vârșnică_65+_Oravița_2021: 20,3%
10. ?&! Indice_Îmbătrânire_Demografică_Oravița_2021: 145 vârstnici la 100 tineri < 15 ani
11. ?&! Rata_Șomaj_Județ_CS_2013: 5,5%
12. ?&! Populație_Recensămînt_1992: 15.293
13. ?&! Populație_Recensămînt_1977: 14.987
14. ?&! Prima_Attestare_Documentară_Oravița: 1697
15. ?&! An_Inaugurare_Teatru_Eminescu: 1817
16. ?&! An_Inaugurare_Cale_Ferată_Oravița-Baziaș: 1854
17. ?&! Cod_LMI_Teatru_Eminescu: CS-II-m-A-11154
18. ?&! Risc_Seismic_General_Oravița: Grad VII MSK

19. ?&! Valoare_Contract_Actualizare_PUG: 511.950 RON
20. ?&! Finanțare_Reabilitare_Blocuri_PNRR: ~10.000.000 EUR
21. ?&! PUG_Existent_An_Aprobare: 1995

1.9. Clarificarea Contextului și Tendințelor Evolutive

Studiul se înscrie în contextul general al declinului demografic din România, accentuat în orașele mici și foste centre industriale. Tendințele globale și naționale (scăderea natalității, migrația externă, îmbătrânirea) se manifestă pregnant la nivel local, fiind amplificate de factori specifici precum {“restructurarea economică post-minieră și lipsa oportunităților pentru tineri, care au condus la emigrare masivă și la scăderea ratei natalității.”}.

1.10. Corelarea cu Strategii Superioare și Documentații Conexe

---

Rezultatele studiului vor fi corelate cu obiectivele din **Strategia de Dezvoltare a Județului Caraș-Severin, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) și Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030**, în special cele referitoare la coeziunea socială și dezvoltarea echilibrată a teritoriului.

1.11. Identificarea Zonelor Relevante și Evaluarea Riscurilor

---

Vor fi identificate zonele/cartierele cu cel mai accentuat declin demografic sau cu cea mai îmbătrânită populație, pentru a fundamenta propuneri de regenerare urbană și adaptare a serviciilor publice. Riscul principal este cel al depopulării și al abandonului fondului construit.

1.12. Evaluarea Patrimoniului și Valorilor Identitare

Studiul va considera indirect impactul fenomenelor demografice asupra patrimoniului, în special riscul de degradare a clădirilor istorice din zonele depopulate.

1.13. Caracterul Integrativ al Analizei

Analiza demografică este strâns legată de **studiul economic** (forța de muncă), **studiul privind calitatea locuirii** (presiunea pe fondul locativ), **studiul dotărilor publice** (necesarul de școli, spitale) și **studiul de mobilitate** (nevoile de transport ale diferitelor grupe de vârstă).

1.14. Potențialul de Dezvoltare Durabilă

O înțelegere corectă a dinamicii demografice permite fundamentarea unor politici de dezvoltare durabilă, prin stabilizarea populației, atragerea de noi rezidenți și adaptarea orașului la o structură demografică modificată.

1.15. Recomandări Tehnice Generale

Studiul va genera recomandări privind dimensionarea viitoarelor dezvoltări rezidențiale, necesarul de dotări publice (educaționale, sanitare, sociale) și infrastructura necesară pentru a deservi populația prognozată.

1.16. Recomandări pentru Monitorizare și Actualizare

Se recomandă monitorizarea anuală a indicatorilor cheie (spor natural, sold migratoriu) și actualizarea prognozelor demografice la intervale de 5 ani pentru a ajusta dinamic politicile PUG.

1.17. Prezentarea Evoluției Istorice

Se va include o analiză succintă a evoluției populației orașului Oravița de la începutul secolului XX până în prezent, pentru a înțelege tendințele pe termen lung și factorii istorici care au modelat demografia actuală.

1.18. Indicatori și Parametri Standardizați

Studiul va utiliza exclusiv indicatori definiți de INS și Eurostat: rata natalității/mortalității, spor natural/migratoriu, indice de îmbătrânire, raport de dependență demografică, etc.

1.19. Surse Documentare și Limitări Metodologice

- **Surse principale:** Datele Recensămintelor Populației și Locuințelor (RPL) din 2002, 2011 și 2021 (rezultate provizorii/definitive); Publicațiile statistice anuale ale INS și ale Direcției Județene de Statistică Caraș-Severin; Baza de date TEMPO-Online a INS.
- **Limitări:** Posibile discrepanțe între datele recensămintelor și situația reală datorită sub-înregistrării fenomenului migratoriu extern. Prognozele au un grad de incertitudine inerent, fiind dependente de menținerea tendințelor actuale.

Capitolul 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL

Acest capitol stabilește fundamentele teoretice și metodologice care ghidează analiza socio-demografică a orașului Oravița. Prezentarea riguroasă a conceptelor și a pașilor de cercetare este esențială pentru a asigura obiectivitatea, relevanța și coerența studiului, precum și pentru a permite integrarea eficientă a rezultatelor în arhitectura digitală a Planului Urbanistic General (PUG), conform metodologiei USTGU (Ultimate Self TXT GIS Urbanism).

2.1. Integrarea Elementelor Teoretice Specifice

Pentru a interpreta corect datele statistice brute și a înțelege complexitatea fenomenelor demografice din Oravița, studiul se bazează pe câteva cadre teoretice consacrate în sociologie și demografie, adaptate la contextul urbanistic.

- **Teoria Tranziției Demografice:** Această teorie descrie trecerea istorică a societăților de la un regim demografic caracterizat prin natalitate și mortalitate ridicate, la unul cu natalitate și mortalitate scăzute. Oravița, asemenea multor localități din România, a finalizat această tranziție, aflându-se acum în faza post-tranzițională, marcată de un spor natural negativ și de îmbătrânire demografică. Analiza datelor prin prisma acestei teorii permite înțelegerea cauzelor structurale ale declinului populației și anticiparea tendințelor viitoare.
- **Ciclu de Viață al Familiei și Impactul asupra Structurii Locuirii:** Modificările în structura familiei (creșterea vârstei la căsătorie, scăderea numărului de copii, creșterea numărului de gospodării monopersonale) au un impact direct asupra necesarului de locuințe. Vom analiza cum aceste tendințe, observate la nivel național, se manifestă în Oravița și cum influențează cererea pentru diferite tipuri de locuințe (apartamente mici pentru tineri, locuințe adaptate pentru vârstnici etc.).
- **Capitalul Social și Coeziunea Comunitară:** Declinul demografic și migrația pot eroda capitalul social al unei comunități (rețelele de încredere și cooperare). Vom utiliza acest concept pentru a interpreta calitativ consecințele sociale ale schimbărilor demografice, precum slăbirea legăturilor comunitare sau, dimpotrivă, apariția unor noi forme de solidaritate. Această perspectivă este esențială pentru fundamentarea propunerilor de politici sociale în PUG.

În lumina principiilor **SoPh[A]iloTechnology**, evoluția demografică a orașului Oravița este privită ca un sistem complex, adaptativ, unde interacțiunea dintre factorii economici, sociali și de mediu generează traiectorii emergente. Analiza nu se limitează la o simplă descriere a tendințelor, ci caută să înțeleagă logica internă a sistemului urban și pârghiile prin care intervențiile de planificare pot ghida evoluția acestuia către un viitor mai rezilient și durabil.

2.2. Metodologia Generală de Cercetare

Studiul utilizează o metodologie mixtă, combinând analiza cantitativă a datelor statistice cu interpretarea calitativă a contextului socio-economic, urmând un parcurs logic și transparent:

- **Etapa 1: Colectarea și Validarea Datelor Statistice Oficiale:** Se vor colecta date validate de la surse oficiale, precum **Institutul Național de Statistică (INS)** – în special datele de la Recensământele Populației și Locuințelor (RPL 2002, 2011, 2021) și seriile de date anuale din baza TEMPO-Online – și de la **Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin**. Toate datele vor fi verificate pentru coerență și comparabilitate.
- **Etapa 2: Calculul și Analiza Indicatorilor Demografici și a Structurii Populației:** Se vor calcula și analiza principalii indicatori demografici:
  - **Indicatori de structură:** densitatea populației, structura pe sexe, grupe de vârstă (piramida vârstelor), indicele de îmbătrânire demografică, raportul de dependență.
  - **Indicatori de mișcare naturală:** rata natalității, rata mortalității, sporul natural.
  - **Indicatori de mișcare migratorie:** soldul migratoriu intern și extern (acolo unde datele permit).
- **Etapa 3: Analiza Comparativă și a Tendințelor Evolutive:** Se va realiza o analiză diacronică (în timp) a evoluției indicatorilor pentru Oravița, pentru a identifica tendințele pe termen lung. De asemenea, se va efectua o analiză comparativă (sincronică) a indicatorilor locali cu media la nivel județean (Caraș-Severin) și național, pentru a evidenția specificitățile locale.
- **Etapa 4: Elaborarea Prognozelor Demografice:** Utilizând **metoda componentelor**, se vor elabora prognoze ale populației pe termen mediu și lung (orizont 2035-2045). Se vor construi trei scenarii de prognoză pentru a evalua posibilele traiectorii viitoare:
  - **Scenariul Tendințial/Inerțial:** Extrapolarea tendințelor actuale privind natalitatea, mortalitatea și migrația.
  - **Scenariul Optimist:** Presupune o atenuare a declinului prin măsuri de revitalizare economică și creștere a atractivității orașului.
  - **Scenariul Pesimist:** Presupune o accentuare a tendințelor negative actuale.
- **Etapa 5: Interpretarea Rezultatelor și Formularea Concluziilor:** Rezultatele analizei și ale prognozelor vor fi interpretate în contextul specific al orașului Oravița, formulându-se concluzii clare și recomandări concrete pentru fundamentarea deciziilor de planificare urbană.

2.3. Adaptarea și Integrarea în Cadrul Metodologic USTGU

Pentru a asigura o integrare deplină în sistemul digital de planificare, datele și concluziile acestui studiu vor fi formalizate conform metodologiei USTGU.

2.3.1. Transformarea Datelor în Entități USTGU

Fiecare informație factuală relevantă și fiecare concluzie analitică vor fi transformate în entități semantice procesabile automat:

- **SINGULARITY_DATA:** Datele numerice cheie (ex: ?&! Populație_Totală_Oravița_RPL2021: 9.346, ?&! Indice_Îmbătrânire_Demografică_Oravița_2021: 145) vor fi codificate ca singularități, permițând interogări precise și activarea automată a unor reguli în sistem.
- **PROP (Propoziții logice):** Concluziile analitice (ex: “Declinul demografic este cauzat preponderent de soldul migratoriu negativ”) vor fi formalizate ca propoziții, care pot fi utilizate pentru a argumenta necesitatea unor intervenții.

2.3.2. De la Diagnoză la Soluții: Generarea de SUP-uri

Concluziile studiului vor fundamenta direct generarea de **Soluții Urbanistice Proiective (SUP)** în categoriile relevante ale PUG. De exemplu:

- SINGULARITY_DATA precum ?&! Necesari_Locuri_Cămine_Vârșnici > 100 va activa în CATEGORIA_URBANISTICĂ 08 (Dotări) generarea unui SUP_K02Fxx_Centru_Varșnici.
- Un PROP privind deficitul de locuințe pentru tineri va declanșa în CATEGORIA_URBANISTICĂ 05 (Locuire) un SUP_K01Fxx_Locuinte_Tineri.

Astfel, studiul socio-demografic nu rămâne un document static, ci devine un motor activ în procesul de planificare, ale cărui rezultate sunt transpuse direct și trasabil în reglementările și propunerile PUG, asigurând o fundamentare riguroasă și o coerență sistemică.

Capitolul 3: ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

Această secțiune analizează în detaliu structura și dinamica socio-demografică a orașului Oravița, utilizând date statistice oficiale pentru a contura un diagnostic precis al situației actuale. Analiza acoperă populația totală, densitatea, structura demografică (pe vârste, sexe, etnii), evoluția recentă și resursele de muncă disponibile, elemente esențiale pentru fundamentarea propunerilor din cadrul Planului Urbanistic General.

3.1. Populația. Elemente Demografice și Sociale

Conform datelor definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor din 2021, populația rezidentă a orașului Oravița este de **9.346 de locuitori** [2]. Acest număr marchează continuarea unui trend de declin demografic accentuat, început după 1990. Evoluția numerică a populației în ultimele decenii, de la un maxim istoric de peste 15.000 de locuitori înregistrat în anii '80, la sub 10.000 în prezent, evidențiază transformări structurale profunde, determinate de factori economici, sociali și migratorii. Orașul, un centru istoric important al Banatului Montan, se confruntă astăzi cu provocările specifice localităților care au trecut printr-un proces de dezindustrializare, fenomen ce a impactat direct și semnificativ dinamica populației.

3.2. Densitatea Populației

Teritoriul administrativ al orașului Oravița, care include și șase localități componente (sate aparținătoare), are o suprafață de 12.355 de hectare. Raportat la populația din 2021, densitatea medie a populației este de aproximativ **75,6 locuitori/km²**. Această valoare este relativ scăzută pentru o localitate urbană și se explică prin suprafața administrativă extinsă, care include vaste terenuri neconstruite (păduri, terenuri agricole). Densitatea reală, calculată pentru intravilanul propriu-zis al orașului Oravița, este semnificativ mai mare, însă caracterul general rămâne cel al unui oraș extins, cu zone dens populate în nucleul urban și densități foarte reduse în localitățile rurale aparținătoare. Această distribuție neuniformă a populației generează provocări specifice în planificarea și gestionarea serviciilor publice și a infrastructurii.

3.3. Structura Demografică

- **Structura populației după locul nașterii:** Deși datele specifice de la ultimul recensământ nu sunt detaliate în sursele analizate, contextul socio-economic al orașului Oravița sugerează o populație formată dintr-un nucleu autohton, alături de descendenții celor veniți în perioada industrializării socialiste din alte zone rurale ale județului sau ale țării. Fenomenul de migrație post-1990 a redus, probabil, ponderea populației născute în alte localități, în special în rândul generațiilor tinere și active. Analiza relevanței acestui aspect pentru coeziunea socială indică un atașament puternic față de comunitate în rândul populației native, dar și o potențială vulnerabilitate la exodul generațiilor tinere, care nu mai găsesc oportunități locale.
- **Structura pe sexe și grupe de vârstă:** La recensământul din 2021, populația Oraviței era formată din **4.438 bărbați (47,5%) și 4.908 femei (52,5%)** [17]. Raportul de masculinitate, de aproximativ 90,4 bărbați la 100 de femei, indică un ușor excedent feminin, un fenomen tipic

pentru populațiile îmbătrânite, unde speranța de viață mai mare a femeilor duce la o pondere crescută a acestora la vârste înaintate. Din punct de vedere funcțional, populația pe grupe mari de vârstă se prezintă astfel: populația tânără (0-14 ani) reprezintă **14,0%**, populația adultă (15-64 ani) constituie **65,7%**, iar populația vârstnică (65 de ani și peste) are o pondere de **20,3%** [18].

- **Piramida vârstelor:** Piramida vârstelor pentru orașul Oravița are o formă specifică populațiilor în declin demografic și cu un proces de îmbătrânire accentuat: o bază îngustă și un vârf lărgit. Baza îngustă reflectă natalitatea scăzută din ultimele decenii, generațiile de copii fiind numeric inferioare celor adulte. Zona de mijloc și cea superioară sunt mai largi, indicând ponderea ridicată a generațiilor născute în perioada de "baby-boom" din anii '60-'70. Cea mai numeroasă grupă de vârstă este cea de 50-59 de ani, cu 1.580 de persoane, reprezentând aproape 17% din totalul populației [20]. Această structură prefigurează continuarea procesului de îmbătrânire în următorul deceniu, pe măsură ce aceste cohorte numeroase vor avansa spre vârsta pensionării.
- **Populația de vârstă preșcolară:** Numărul copiilor cu vârste cuprinse între 0-6 ani este un indicator esențial pentru planificarea infrastructurii educaționale. Conform datelor din 2021, grupa de vârstă 0-4 ani număra 404 copii, iar grupa 5-9 ani, 428 de copii [22]. Acest lucru indică o medie de aproximativ 80-85 de nașteri pe an în perioada recentă. Aceste cifre, corelate cu capacitatea existentă a creșelor și grădinițelor din oraș, trebuie să fundamenteze deciziile privind menținerea, modernizarea sau, eventual, comasarea unităților de învățământ preșcolar.
- **Raportul de dependență demografică:** Acest indicator, care raportează populația inactivă (0-14 ani și 65+ ani) la populația activă (15-64 ani), este un barometru al presiunii economice și sociale. Pentru Oravița, în 2021, raportul de dependență este de aproximativ **52,2%**, calculat astfel: $(1.308 \text{ copii} + 1.898 \text{ vârstnici}) / 6.140 \text{ persoane active}$. Aceasta înseamnă că 100 de persoane active susțin, teoretic, aproximativ 52 de persoane inactive, o valoare care reflectă sarcina considerabilă pe sistemul social și economic local.
- **Procesul de îmbătrânire demografică:** Oravița se confruntă cu un proces de îmbătrânire demografică avansat, evidențiat de indicele de îmbătrânire demografică (numărul de persoane vârstnice la 100 de tineri). În 2021, acest indice era de **145 de persoane de 65+ ani la 100 de tineri sub 15 ani**, o valoare superioară mediei naționale de 121 [19]. Consecințele acestui fenomen sunt multiple și profunde: presiune crescută pe sistemul de sănătate și de asistență socială, o piață a muncii în contracție și un dinamism economic și social redus.
- **3.3.7. Structura etnică:** Istoric un oraș multiethnic, Oravița prezintă astăzi o structură etnică omogenă. La recensământul din 2021, **80,6%** dintre locuitorii care și-au declarat etnia erau români, iar **3,1%** romi. Pentru un procent semnificativ de 15,2% etnia nu este cunoscută (non-răspuns), însă tendința generală este de dominare covârșitoare a populației românești. Minoritățile tradiționale (germani, maghiari, sârbi) au ajuns numeric nesemnificative, în principal din cauza emigrării și a asimilării [14].

3.4. Evoluția Populației

Mișcarea migratorie și mișcarea naturală: Declinul demografic al Oraviței este rezultatul direct al acțiunii conjugate a două fenomene: **sporul natural negativ și soldul migratoriu negativ**. La nivelul județului Caraș-Severin, în 2019, s-a înregistrat cea mai scăzută rată a natalității din țară (6,5‰) și o rată a mortalității printre cele mai ridicate (16‰), rezultând un spor natural puternic negativ [4]. Este foarte probabil ca Oravița să reflecte sau chiar să accentueze aceste tendințe, înregistrând anual mai multe decese decât nașteri. Concomitent, migrația, în special cea externă a tinerilor și a forței de muncă, a contribuit masiv la depopulare. În perioada 1992-2011, de exemplu, Oravița a pierdut aproape 30% din populație, un declin comparabil cu cel din marile centre industriale în criză [3].

3.5. Resursele de Muncă

Populația activă (15-64 ani) reprezenta, în 2021, 65,7% din total, un procent încă apropiat de media națională. Problema structurală constă în îmbătrânirea forței de muncă (ponderi mari în grupele 50-59 și 60-69 de ani) și în exodul tinerilor calificați. Nivelul de educație, conform datelor din 2011, arăta că aproximativ jumătate din populație avea cel mult studii gimnaziale, în timp ce doar 10% avea studii superioare [29]. Declinul industriei locale a dus la un șomaj structural, în special în rândul muncitorilor cu calificări medii și joase. În prezent, piața muncii este probabil dominată de sectorul serviciilor publice și de un număr redus de angajatori privați, mulți localnici fiind dependenți de naveta către centre urbane mai mari sau de munca în străinătate.

Capitolul 4: PROPUNERI DE ELIMINARE ȘI DE DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR IDENTIFICATE

Acest capitol sintetizează problemele critice identificate în urma analizei socio-demografice a orașului Oravița și formulează o serie de propuneri concrete și recomandări strategice. Acestea sunt concepute pentru a fi integrate atât în documentația Planului Urbanistic General (PUG), prin reglementări specifice, cât și în politicile publice ale administrației locale, cu scopul de a atenua tendințele negative și de a sprijini o dezvoltare urbană durabilă și rezilientă.

4.1. Disfuncționalități Identificate

Analiza datelor din capitolele anterioare a relevat patru disfuncționalități majore, interconectate, care modelează profund realitatea socio-economică a orașului Oravița:

- 1. Declin demografic sever:** Orașul Oravița se confruntă cu o scădere drastică și continuă a populației. {"Practic, Oravița a pierdut în 30 de ani (1992-2021) peste 6.000 de locuitori, adică aproape 40% din populație."}. Această diminuare, mai accentuată decât media națională, este rezultatul combinat al unui spor natural profund negativ și al unei migrații externe masive. Cauza principală a acestui fenomen este {"colapsul industrial și șomajul - pierderea locurilor de muncă locale a generat emigrație economică în masă."}.
- 2. Îmbătrânire demografică accelerată:** Structura populației este puternic dezechilibrată, cu o pondere foarte mare a persoanelor vârstnice. {"Conform datelor recensământului 2021, ... 65+ ani: 1.898 persoane (20,3%)"}, în timp ce tinerii sub 15 ani reprezintă doar 14%. Acest lucru se traduce într-un {"indice de îmbătrânire demografică ... ridicat ... la 100 de tineri sub 15 ani revin cca. 145 de persoane de 65+ ani în Oravița, pe când media națională este 121"}. Consecințele directe sunt presiunea crescută asupra sistemului de sănătate și asistență socială și un dinamism economic și social redus.
- 3. Emigrația tinerilor și a forței de muncă calificate:** Acesta este motorul principal al depopulării. Declinul economic local a determinat un exod al populației active, în special al tinerilor între 20 și 40 de ani. {"Migrația externă masivă - în special a populației tinere (20-40 ani) către țări din UE pentru venituri mai mari."} este identificată ca o cauză majoră. Acest fenomen de "brain drain" este accentuat de lipsa oportunităților de învățământ superior în localitate, ceea ce face ca tinerii care pleacă la studii în centre universitare mari să nu se mai întoarcă.
- 4. Dependență economică crescută:** Ca urmare a îmbătrânirii populației și a plecării forței de muncă, raportul de dependență demografică este unul critic. Presiunea economică exercitată de populația inactivă (pensionari, copii) asupra celei active, din ce în ce mai reduse numeric, este foarte mare. Aceasta subminează sustenabilitatea sistemului local de taxe și impozite, limitând capacitatea administrației de a investi în dezvoltare și creând un cerc vicios: {"scăderea populației contribuabile... limitează capacitatea de investiții a Primăriei în proiecte de dezvoltare."}.

4.2. Propuneri și Recomandări

Pentru a contracara aceste tendințe negative, este necesară o abordare integrată, care să combine reglementări urbanistice adaptate cu politici publice locale pro-active.

4.2.1. Propuneri pentru Planul Urbanistic General (PUG)

PUG-ul trebuie să devină principalul instrument strategic pentru a modela un viitor mai sustenabil pentru Oravița. Se propun următoarele direcții de reglementare:

1. **Crearea de zone rezidențiale atractive pentru tineri și specialiști:** În cadrul RLU, se vor defini Unități Teritoriale de Referință (UTR-uri) destinate locuințelor pentru tineri, cu indicatori urbanistici flexibili (ex. POT și CUT care să permită construcția de locuințe accesibile, tip duplex sau înșiruite, cu mici grădini) și cu obligativitatea asigurării de dotări complementare (ex: spații de coworking, micro-creșe).
2. **Reglementări pentru locuințe asistate și servicii dedicate vârstnicilor:** Se vor delimita în PLANȘĂ_TXT_GIS perimetre unde se încurajează, prin facilități urbanistice (ex: CUT majorat, scutiri de taxe locale), dezvoltarea de centre rezidențiale pentru vârstnici, centre de zi și unități de îngrijire la domiciliu, în proximitatea spitalului sau a altor facilități medicale.
3. **Alocarea de terenuri pentru dotări sociale și de sănătate suplimentare:** PUG-ul trebuie să rezerve strategic terenuri în proprietate publică pentru viitoare extinderi ale spitalului, pentru construirea unui nou centru comunitar multifuncțional sau pentru alte dotări publice necesare unei populații cu o pondere mare de vârstnici.
4. **Facilitarea reconversiei funcționale a zonelor industriale abandonate:** Se vor introduce reglementări urbanistice clare în RLU pentru zonele fostelor platforme industriale, permițând reconversia acestora în parcuri tehnologice, zone de servicii, hub-uri logistice sau chiar zone mixte (locuințe și spații de producție nepoluante), pentru a stimula crearea de noi locuri de muncă.
5. **Protejarea și valorificarea patrimoniului ca motor de dezvoltare:** RLU-ul va conține reguli stricte pentru protejarea Ansamblului Urban Protejat, dar va încuraja, prin reglementări specifice, reconversia clădirilor istorice în funcțiuni turistice (pensiuni, cafenele, ateliere meșteșugărești).

4.2.2. Recomandări pentru Politici Publice Locale

Administrația locală poate juca un rol crucial în revitalizarea demografică și economică, prin politici complementare PUG-ului:

1. **Dezvoltarea de programe de sprijin pentru tineri antreprenori:** Crearea unui incubator de afaceri local, oferirea de consultanță gratuită și facilități fiscale pentru start-up-urile înființate de tineri, în special în domeniile turismului și serviciilor.
2. **Implementarea unei strategii de marketing urban:** Promovarea activă a orașului Oravița ca destinație turistică și rezidențială, punând în valoare patrimoniul cultural unic și cadrul natural. <<“Oportunitatea declarării Oraviței ca stațiune turistică ... ar putea aduce un segment de economie turistică și servicii, care să creeze locuri de muncă pentru tineri.”>>.

3. **Crearea de parteneriate public-private:** Colaborarea cu investitori privați pentru dezvoltarea de servicii de îngrijire a vârstnicilor, un sector cu cerere în creștere, sau pentru valorificarea potențialului turistic al căii ferate Oravița-Anina.
4. **Atragerea de fonduri europene și naționale:** Focalizarea eforturilor administrative pe atragerea de finanțări nerambursabile (ex: PNRR, Programe Regionale) pentru proiecte de regenerare urbană, reabilitare a patrimoniului și dezvoltare a infrastructurii, care pot îmbunătăți calitatea vieții și crea locuri de muncă.
5. **Stimularea revenirii diasporei:** Crearea unor programe de informare și sprijin pentru orăvițenii plecați în străinătate, oferindu-le informații despre oportunitățile de a investi sau de a se întoarce acasă, conform sugestiilor din studiul de fundamentare.

Implementarea coordonată a acestor măsuri urbanistice și politici publice poate contribui la atenuarea declinului demografic, la stabilizarea populației și la crearea premiselor pentru o dezvoltare viitoare durabilă a orașului Oravița.

Capitolul 5: PROGNOZA POPULAȚIEI

Acest capitol fundamentează viziunea de dezvoltare a Planului Urbanistic General prin proiectarea evoluției viitoare a populației orașului Oravița. Având în vedere declinul demografic accentuat, prognoza nu este un simplu exercițiu statistic, ci un instrument strategic esențial pentru dimensionarea corectă a infrastructurii, a serviciilor publice și a zonelor funcționale. Se vor construi trei scenarii de evoluție – tendințial, optimist și pesimist – pentru a oferi administrației locale o imagine completă asupra posibilităților traiectoriei demografice și a implicațiilor acestora.

5.1. Prognoze elaborate pe baza indicatorilor demografici

Metodologia utilizată pentru prognoza populației este **metoda componentelor**, o tehnică demografică standard care calculează populația viitoare pornind de la populația actuală, la care se adaugă sporul natural (diferența dintre nașteri și decese) și soldul migratoriu (diferența dintre imigrări și emigrări) pentru fiecare an al perioadei de prognoză. Formula de bază este:

$P(t+1) = P(t) + N(t) - D(t) + I(t) - E(t)$ unde:

- $P(t+1)$ = Populația la sfârșitul perioadei
- $P(t)$ = Populația la începutul perioadei
- $N(t)$ = Numărul de nașteri în perioada t
- $D(t)$ = Numărul de decese în perioada t
- $I(t)$ = Numărul de imigrări în perioada t
- $E(t)$ = Numărul de emigrări în perioada t

Pentru fiecare scenariu, se vor formula ipoteze diferite privind evoluția ratelor de natalitate, mortalitate și a fluxurilor migratorii, bazate pe analizele din capitolele anterioare.

5.1.1. Scenariul 1: Tendințial (Inerțial)

Acest scenariu presupune că tendințele demografice din ultimul deceniu (2011-2021) se vor menține, fără intervenții majore care să le modifice cursul.

- **Ipoteze:**
  - **Natalitatea:** Se va menține la un nivel foarte scăzut, similar mediei județene (~6,5‰), dat fiind indicele de îmbătrânire ridicat și numărul redus al populației fertile.
  - **Mortalitatea:** Va rămâne ridicată (~16-17‰), reflectând structura pe vârste îmbătrânită a populației.
  - **Migrația:** Soldul migratoriu va continua să fie negativ, dar posibil la o intensitate ușor mai redusă decât în deceniul trecut, pe măsură ce potențialul de emigrare al populației tinere se diminuează treptat. Se estimează o pierdere netă anuală prin migrație.
  - **Rata anuală de scădere:** Se va menține în jurul valorii de -1,5% până la -1,8% pe an, similar cu ritmul înregistrat între 2011 și 2021 (-17,9% în 10 ani).
  - **Rezultate prognozate:**

Conform acestui scenariu, populația orașului Oravița ar continua să scadă constant.

Anul Populație estimată (Scenariul Tendințial)	
2021	9.346 (referință)
2030	~7.900
2035	~7.300
2045	~6.200

Acest scenariu este cel mai probabil în absența unor schimbări economice și sociale majore și trebuie considerat ca bază de referință pentru planificarea prudentă a infrastructurii.

5.1.2. Scenariul 2: Pesimist (Declin Accelerat)

Acest scenariu ia în considerare o posibilă accentuare a factorilor negativi.

- **Ipoteze:**
  - Lipsa unor investiții economice majore și continuarea restructurării micilor afaceri locale.
  - Creșterea ratei de emigrare în rândul tinerilor absolvenți de liceu, care nu mai revin în oraș.
  - Agravarea îmbătrânirii demografice, cu o creștere a ratei mortalității după 2030, pe măsură ce generațiile numeroase din anii '60-'70 ajung la vârste înaintate.
  - Rata anuală de scădere ar putea accelera la -2,0% sau chiar mai mult.

Rezultate prognozate:

În acest scenariu, declinul ar fi dramatic, ducând la o depopulare severă.

Anul Populație estimată (Scenariul Pesimist)	
2021	9.346 (referință)
2030	~7.600
2035	~6.800
2045	< 5.500

Un astfel de scenariu ar pune sub semnul întrebării statutul de oraș al localității pe termen lung și ar necesita o regândire fundamentală a serviciilor publice și a strategiei de dezvoltare.

5.1.3. Scenariul 3: Optimist (Stabilizare și Revitalizare)

Acest scenariu se bazează pe valorificarea oportunităților existente și pe impactul pozitiv al proiectelor de investiții aflate în derulare sau planificate.

- **Ipoteze:**
  - **Impact economic pozitiv:** Finalizarea modernizării **DN 57** și proximitatea viitoarei autostrăzi **A9** vor crește accesibilitatea Oraviței, stimulând mici investiții în turism și servicii.
  - **Atragerea de fonduri:** Implementarea cu succes a proiectelor finanțate prin **PNRR** (renovarea energetică a blocurilor, dotarea școlilor) și **Anghel Saligny** (extinderea rețelei de gaze) va îmbunătăți semnificativ calitatea locuirii, făcând orașul mai atractiv.
  - **Dezvoltare turistică:** Restaurarea **Teatrului Vechi** și a altor monumente, împreună cu promovarea căii ferate montane, pot transforma Oravița într-un pol turistic local, generând noi locuri de muncă în HORECA și servicii conexe.
  - **Efecte demografice:** Aceste evoluții pozitive ar putea **reduce emigrația** tinerilor, ar putea atrage un număr mic de noi rezidenți din zonele rurale sau chiar din orașe mai mari (persoane în căutarea unui stil de viață mai liniștit) și ar putea încuraja o ușoară creștere a natalității.
  - **Rata anuală de scădere:** S-ar putea reduce treptat, ajungând la o cvasi-stagnare sau o scădere foarte lentă (sub -0,5%) după 2035.
- **Rezultate prognozate:**

Acest scenariu nu prevede o creștere a populației, ci o **stabilizare** a acesteia pe termen lung.

Anul Populație estimată (Scenariul Optimist)	
2021	9.346 (referință)
2030	~8.500
2035	~8.200
2045	~8.000

Chiar și în cel mai optimist scenariu, Oravița va rămâne un oraș mic, dar unul stabilizat, cu o economie revitalizată și o calitate a vieții îmbunătățită.

5.2. Prognoza populației județului Caraș-Severin

Prognozele oficiale ale INS pentru județul Caraș-Severin indică o continuare a declinului demografic. Județul, fiind cel mai afectat de depopulare la nivel național, este proiectat să piardă în continuare locuitori, deși într-un ritm posibil mai lent decât în deceniul 2011-2021. Tendințele macro la nivel județean (îmbătrânire accentuată, spor natural negativ, migrație externă) confirmă că presiunea demografică asupra Oraviței va persista. Scenariul tendințial pentru Oravița este perfect aliniat cu cel județean. Scenariul optimist pentru Oravița ar presupune o performanță demografică superioară mediei județene, posibilă doar prin valorificarea superioară a atuurilor sale specifice (patrimoniu, turism).

Capitolul 6: SINTEZĂ - CONCLUZII

Prezentul studiu a analizat evoluția și structura socio-demografică a orașului Oravița, conturând imaginea unei comunități aflate într-un proces de transformare profundă, caracterizată prin provocări semnificative. Concluziile esențiale, derivate din analiza datelor statistice și a contextului socio-economic, sunt următoarele:

- Declin Demografic Accentuat și Continuu:** Oravița a înregistrat o scădere dramatică a populației după 1990, pierzând aproape 40% din locuitori în ultimele trei decenii. Populația a scăzut de la un maxim istoric de peste 15.000 de locuitori la doar 9.346 în 2021. Acest declin, mai accentuat decât media națională și printre cele mai severe la nivel județean, este rezultatul combinat și auto-alimentat al unui spor natural profund negativ și al unei migrații externe masive.
- Îmbătrânire Demografică Avansată:** Orașul se confruntă cu un proces de îmbătrânire accelerată. Peste 20% din populație are vârsta de 65 de ani și peste, iar indicii de îmbătrânire demografică (145 vârstnici la 100 de tineri sub 15 ani) depășește semnificativ media națională. Baza piramidei vârstelor este foarte îngustă, indicând o natalitate redusă și un potențial limitat de înlocuire a generațiilor.
- Impactul Cauzelor Economice și Sociale:** Principalul motor al acestor fenomene a fost colapsul industriei extractive și al activităților conexe după 1990. Lipsa oportunităților economice locale a generat un exod al populației tinere și active, în special către țări din vestul Europei. Acest fenomen de "brain drain" și "workforce drain" a slăbit potențialul de dezvoltare locală și a contribuit la scăderea natalității.
- Consecințe Asupra Dezvoltării Urbane:** Depopularea și îmbătrânirea au implicații directe asupra tuturor sectoarelor vieții urbane: presiune crescută pe sistemul de sănătate și de asistență socială, sub-utilizarea și degradarea infrastructurii educaționale, o piață a muncii restrânsă și o vitalitate socială și culturală diminuată. Riscul abandonării fondului construit, în special în zonele istorice, este o amenințare reală.

Necesitatea unei Abordări Pro-Active în PUG: Având în vedere aceste disfuncționalități critice, este imperios necesar ca noul Plan Urbanistic General al orașului Oravița să integreze o perspectivă demografică pro-activă. Dezvoltarea viitoare a orașului nu poate ignora realitatea unei populații în scădere și îmbătrânite. Politicile urbanistice trebuie să se concentreze pe **creșterea calității vieții** pentru locuitorii existenți, pe **adaptarea serviciilor publice** la noua structură demografică și pe crearea de oportunități care să **atenueze declinul** și să **sporească atractivitatea rezidențială** a orașului. Fără o strategie integrată de revitalizare economică, socială și urbană, Oravița riscă să intre într-o spirală descendentă greu de inversat.

BIBLIOGRAFIE

1. **Strategia de Dezvoltare a Unității Administrativ-Teritoriale Oraș Oravița 2014-2020**, Primăria Oravița, 2014.
2. **Institutul Național de Statistică**, *Rezultate definitive Recensământul Populației și Locuințelor 2021 (RPL2021)*, București, 2023.
3. **Săgeată, Radu**, *Direcții și tendințe în evoluția demografică a orașelor după 1989. Studiu de caz: România*, Editura Academiei Române, București, 2020.
4. **Institutul Național de Statistică**, *Evenimente demografice în anul 2019 (raport statistic anual)*, București, 2020.
5. **Banca Mondială**, *Raport privind zonele funcționale și politicile de dezvoltare în România*, 2017.
6. **Coste, Cristina et al.**, *ANALIZĂ URBANĂ ȘI MICROINTERVENȚII ÎN ANSAMBLUL URBAN ORAVIȚA*, 2017.
7. **Frant, Cristian**, “Transport în comun verde la Oravița...”, în resita.ro, 14.04.2021.
8. **Consiliul Județean Caraș-Severin**, *Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor Caraș-Severin 2020-2025*.
9. **Studiu Hazarduri Naturale_Fundamentare PUG, Zone Riscuri Naturale**, Primăria Oravița, 2018, urbanism.oravita.ro.
10. **Raport privind starea mediului în județul Caraș-Severin 2021**, Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin, 2022.
11. **Date statistice diverse**, accesate prin Baza de date TEMPO-Online a INSSE, 2023.
12. **Date demografice diverse**, agregate prin platforma [Populatia.ro](https://populatia.ro), 2023.
13. **Wikipedia**, Articolele “Oravița” și “Județul Caraș-Severin”, accesate în 2024.
14. **Primăria Oravița**, site oficial, secțiunea Strategii și Proiecte.